Описание
контрольных измерительных материалов
для республиканской контрольной работы
по учебному предмету «История Беларуси»
(X класс, 2018/2019 учебный год)

1. Назначение республиканской контрольной работы

Республиканская контрольная работа (далее – РКР) по учебному предмету «История Беларуси» проводится в соответствии с приказом[1] Министра образования Республики Беларусь с целью изучения уровня образовательных результатов учащихся X класса учреждений общего среднего образования.

Факторы, оказывающие влияние на результаты учебной деятельности по учебному предмету, изучаются посредством анкетирования учащихся X класса и учителей истории, работающих в этих классах.

Результаты РКР с целью повышения качества образования по учебному предмету «История Беларуси» могут использоваться учителями-предметниками, специалистами повышения квалификации, руководителями учреждений общего среднего образования, структурными подразделениями областных (Минского городского) исполнительных комитетов, осуществляющими государственно-властные полномочия в сфере образования.

2. Документы, определяющие содержание контрольной работы

Содержание РКР соответствует учебной программе по учебному предмету «История Беларуси»[2].

3. Подходы к отбору содержания, разработке структуры контрольной работы

Контрольная работа составлена с учетом последовательного изучения учебных предметов «Всемирная история» и «История Беларуси» по полугодиям: I полугодие – всемирная история (2 часа в неделю), II полугодие – история Беларуси (2 часа в неделю).

Отбор материала РКР осуществлен в соответствии с

– объемом учебного материала, изученного учащимися во II полугодии до 5 марта 2019 года в соответствии с примерным календарно-тематическим планированием, рекомендованным научно-методическим учреждением «Национальный институт образования» Министерства образования Республики Беларусь[3];

– основными требованиями к результатам учебной деятельности учащихся, предусмотренными учебной программой по учебному предмету.

Элементы содержания образования по учебному предмету «История Беларуси», проверяемые в ходе РКР, представлены в кодификаторе (Приложение 1).

---

[1] Приказ № 695 от 17.09.2018 «Об изучении качества общего среднего образования в 2018/2019 учебном году».
[2] История Беларуси. X–XI классы (базовый уровень) // Учебная программа для учреждений общего среднего образования . – Минск: НМУ «Национальный институт образования», 2017.
[3] Всемирная история. История Беларуси. 10 кл.: примерное календарно-тематическое планирование: – Минск: НИО: Аверсэв, 2018. – 56 с.

Демонстрационный вариант РКР, позволяющий составить представление о ее структуре, количестве, форме заданий, уровне их сложности, представлен в Приложении 2.

4. Структура и содержание контрольной работы

РКР состоит из 10 разноуровневых заданий:

– 2 задания с выбором одного правильного ответ из пяти предложенных ответов (I уровень усвоения учебного материала);

– 2 задания с выбором двух правильных ответов из пяти предложенных ответов (II уровень усвоения учебного материала);

– 2 задания на установление соответствия между элементами двух множеств (III уровень усвоения учебного материала);

– 2 задания с кратким ответом (IV уровень усвоения учебного материала);

– 2 задания с развернутым ответом (V уровень усвоения учебного материала).

5. Время выполнения контрольной работы

На выполнение РКР отводится 45 мин. Ответы на задания контрольной работы записываются на «Бланке ответов».

6. Условия выполнения работы

Во время РКР не разрешается пользоваться мобильными телефонами, учебными пособиями (в том числе атласами), пособиями для учащихся (контурными картами, рабочими тетрадями), учебными наглядными пособиями.

Демоверсия

Приложение 1

Кодификатор элементов содержания по учебному предмету «История Беларуси», проверяемых в ходе РКР
(Х класс, 2018/2019 учебный год)

Код элемента, темы	**Знания и умения, проверяемые в ходе контрольной работы**
1. Знание понятийно-терминологического аппарата	
1.1	Областной исполнительный комитет Западной области и фронта (Облисполкомзап)
1.2	I Всебелорусский съезд
1.3	Белорусская народная республика (БНР)
1.4	Советская Социалистическая Республика Беларуси (ССРБ)
1.5	Социалистическая Советская Республика Литвы и Беларуси (Литбел)
1.6	Революция
1.7	Национализация
1.8	Аграрный вопрос
1.9	Белорусская национальная государственность
1.10	Политика «военного коммунизма»
1.11	Интервенция
1.12	Оккупация
1.13	Буферное государство
1.14	Польско-советская война
1.15	Брестский мирный договор
1.16	Рижский мирный договор
1.17	Белорусизация
1.18	Коренизация
2. Хронологические знания	
2.1	Победа вооруженного восстания в Петрограде. Переход власти к Советам
2.2	Установление советской власти в Минске
2.3	Установление советской власти на неоккупированной территории Беларуси
2.4	Ликвидация Ставки Верховного Главнокомандующего в Могилеве
2.5	I Всебелорусский съезд
2.6	Оккупация войсками Германии г. Минска, 1-я Уставная грамота Исполкома Рады Всебелорусского съезда
2.7	Брестский мирный договор между Советской Россией и государствами германского блока
2.8	2-я Уставная грамота Исполкома Рады Всебелорусского съезда. Провозглашение Белорусской Народной Республики (БНР)
2.9	3-я Уставная грамота Рады БНР. Провозглашение независимости БНР
2.10	VI Северо-Западная конференция РКП(б) в Смоленске; принятие постановления об образовании Советской Социалистической Республики Беларуси (ССРБ)
2.11	Провозглашение Советской Социалистической Республики Беларуси (ССРБ)
2.12	I Всебелорусский съезд Советов рабочих, крестьянских и красноармейских депутатов. Принятие Конституции ССРБ. Образование Социалистической Советской Республики Литвы и Беларуси (Литбел)
2.13	Польско-советская война

Демоверсия

2.14	Второе провозглашение ССРБ. Принятие Декларации о провозглашении независимости Советской Социалистической Республики Беларуси
2.15	Рижский мирный договор между Советской Россией, Украиной и Польшей
2.16	X съезд РКП(б). Принятие новой экономической политики (нэпа)
2.17	Создание Института белорусской культуры (Инбелкульта)
2.18	I съезд Советов СССР. Создание Союза Советских Социалистических Республик
2.19	Первое и второе укрупнения территории Беларуси
3. Знание персоналий	
3.1	А.Г. Червяков
3.2.	А.Ф. Мясников
3.3	З.Ф. Жилунович (Тишка Гартный)
3.4	В.М. Игнатовский
4. Способы деятельности	
4.1	Знать определение данных в программе понятий и терминов и уметь конкретизировать их содержание с помощью исторических фактов
4.2	Знать результаты деятельности выдающихся исторических личностей и примеры творчества деятелей культуры
4.3	Знать приведенные в учебной литературе оценки основных событий и характеристики исторических личностей и деятелей культуры
5.1	Уметь локализовать события истории Беларуси 1917–1921 гг. во времени и геополитическом пространстве с опорой на историческую карту
5.2	Уметь характеризовать основные периоды и события истории Беларуси 1917-1921 гг.
5.3	Уметь соотносить события истории Беларуси и советской истории
5.4	Уметь объяснять причинно-следственные связи между историческими событиями
5.5	Уметь сравнивать по предлагаемым или самостоятельно определенным признакам, систематизировать и обобщать исторические факты и делать на основании этого аргументированные выводы
5.6	Уметь выражать и аргументировать собственное отношение к изучаемым историческим событиям и их участникам, определять их значимость и результаты, деятельности, используя для этого приобретенные знания и умения
5.7	Уметь анализировать содержание исторических документов, находить в них необходимую информацию
5.8	Уметь характеризовать условия и образ жизни людей
5.9	Уметь использовать приобретенные знания и умения для определения собственного отношения к значимости исторических событий и результатам деятельности их участников; проведения анализа содержания социально значимой информации

Демоверсия

Приложение 2

Дэмаверсія
рэспубліканскай кантрольнай работы
па вучэбным прадмеце «Гісторыя Беларусі»
(X клас, 2018/2019 навучальны год)

Рэкамендацыі па выкананні кантрольнай работы

Кантрольная работа складаецца з 10 заданняў. У заданнях 1, 2 патрабуецца выбраць і запісаць правільны варыянт адказу ў выглядзе літары; у заданнях 3, 4 – два правільныя варыянты ў выглядзе дзвюх літар; у заданнях 5, 6 – правільныя варыянты ў выглядзе паслядоўнасці літар, спалучэння літар і адпаведных лічбаў. Заданні 7, 8, 9, 10 трэба выканаць і запісаць адказы. Уважліва чытайце ўмову кожнага задання. На выкананне кантрольнай работы адводзіцца 45 хвілін.

Выконваць заданні кантрольнай работы можна ў любым парадку. Калі не ведаеце, як выканаць заданне, прапусціце яго і пераходзьце да наступнага. Пры наяўнасці часу пасля выканання ўсёй кантрольнай работы можна вярнуцца да прапушчаных заданняў.

Пры выкананні кантрольнай работы дазваляецца карыстацца чарнавіком. Запісы ў чарнавіку правярацца і ацэньвацца не будуць.

Не дазваляецца карыстацца мабільнымі тэлефонамі, вучэбнымі дапаможнікамі, дапаможнікамі для вучняў, рабочымі сшыткамі.

Адказы акуратна, разборліва запісваюцца на бланку адказаў справа ад нумара адпаведнага задання.

Перш чым здаць бланк адказаў, упэўніцеся, што перанесены ўсе неабходныя адказы.

1. Вызначце адзін правільны варыянт адказу. Адказ запішыце ў выглядзе адной літары.

Гістарычная падзея, якая адбылася ў снежні 1917 г. у адлюстраваным на фотаздымку будынку:

а) ліквідацыя Стаўкі Вярхоўнага Галоўнакамандуючага;
б) правядзенне I Усебеларускага з'езда;
в) падпісанне Брэсцкага мірнага дагавора;
г)скліканне VI Паўночна-Заходняй канферэнцыі РКП (б);
д) правядзенне I Усебеларускага з'езда Саветаў.

2. Вызначце адзін правільны варыянт адказу. Адказ запішыце ў выглядзе адной літары.

Назва тэрытарыяльнага або дзяржаўнага ўтварэння з якім была звязана дзейнасць адлюстраваных на фотаздымку гістарычных асоб:

а) Заходняя вобласць;
б) Беларуская Народная Рэспубліка;
в) Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка Беларусь;
г) Сацыялістычная Савецкая Рэспубліка Літвы і Беларусі;
д) Расійская Савецкая Федэратыўная Сацыялістычная Рэспубліка.

Демоверсия

3. Вызначце два правільныя варыянты адказу. Адказ запішыце ў выглядзе дзвюх літар у алфавітнай паслядоўнасці (напрыклад: а г).

Гістарычныя падзеі, якія адлюстраваны на картасхеме:

а) абвяшчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі;

б) стварэнне Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі Беларусь;

в) польска-савецкая вайна;

г) аднаўленне Рэчы Паспалітай;

д) другое **абвяшчэнне Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі Беларусь.**

4. Прачытайце вытрымку з Харчовага дэкрэта ЦВК БССР ад 8 лютага 1919 г.:

«У сувязі з усё ўзрастаючай спекуляцыяй хлебам і немагчымасцю працоўнымі набыць хлеб па таннай цане, пастаноўлена:

1. Закупку і продаж хлеба ў межах Беларусі прыватным асобам забараніць.

Нарыхтоўку хлеба ажыццяўляць дзяржаўным органам па цвёрдых цэнах ...»

Вызначце, аб чым сведчыў змест гэтага дакумента. Адказ запішыце ў выглядзе дзвюх літар з захаваннем іх алфавітнай паслядоўнасці (напрыклад: а г).

а) рэалізацыі Дэкрэта аб зямлі;

б) увядзенні харчпадатку;

в) правядзенні палітыкі «ваеннага камунізму»;

г) увядзенні дзяржаўнай хлебнай манаполіі;

д) пераходзе да нэпа.

5. Вызначце паслядоўнасць гістарычных працэсаў. Адказ запішыце ў выглядзе паслядоўнасці літар. Напрыклад: АБВ.

А) утварэнне Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік;

Б) правядзенне I Усебеларускага з’езда Саветаў;

В) устанаўленне савецкай улады на не акупіраванай германскімі войскамі тэрыторыі Беларусі.

6. Вызначце адпаведнасць паміж элементамі двух мностваў. Адказ запішыце ў выглядзе спалучэння літары і адпаведнай лічбы пры захаванні паслядоўнасці літар у левым слупку. Напрыклад: А1 Б2 В3. Улічыце, што адной літары можа адпавядаць толькі адна лічба.

А) стварэнне беларускай савецкай рэспублікі і ўстанаўленне цесных сувязей з Расійскай Савецкай Федэратыўнай Сацыялістычнай Рэспублікай (РСФСР)	**1)** Вялікая беларуская рада
Б) стварэнне беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці на буржуазнай аснове	**2)** Камуністычная партыя (бальшавікоў) Беларусі
В) вырашэнне нацыянальнага пытання ў Беларусі ў межах Заходняй вобласці з яе уваходжаннем у склад РСФСР	**3)** Беларускі нацыянальны камісарыят (Белнацкам)

Демоверсия

4) Паўночна-Заходняя абласная арганізацыя Расійскай камуністычнай партыі (бальшавікоў)

7. Растлумачце, чаму палітыка хутарызацыі, якая праводзілася ў савецкай Беларусі ў першай палове 1920-х гг., супярэчыла палітыцы бальшавікоў у вёсцы. Запішыце два тлумачэнні.

8. Прывядзіце гістарычныя факты, якія б сведчылі пра асаблівасці працэсу ўстанаўлення савецкай улады ў Беларусі. Запішыце чатыры гістарычныя факты.

9. Ахарактарызуйце гістарычныя падзеі, якія адлюстраваны на мастацкай карціне «Дэкрэт аб міры». Запішыце неабходную інфармацыю:

а) назва гістарычнай падзеі, якую яна атрымала ў савецкай навуковай і вучэбнай літаратуры, і ў сувязі з якой на II Усерасійскім з’ездзе Саветаў адбылося прыняцце Дэкрэта аб міры;

б) назва фронту на тэрыторыі Беларусі, дзе адбываецца абвяшчэнне Дэкрэта аб міры;

в) назва і дата агульнарэспубліканскага свята, вытокі якога звязаны з дэмабілізацыяй старой расійскай арміі згодна з Дэкрэтам аб міры і стварэннем новай Чырвонай Арміі;

г) імя і прозвішча партыйнага і дзяржаўнага дзеяча, які быў народным камісарам па ваенных справах у Часовым рабоча-сялянскім урадзе БССР і займаўся стварэннем новай арміі;

д) значэнне, якое мела абвяшчэнне Дэкрэта аб міры для насельніцтва на тэрыторыі Беларусі.

10. Запішыце пяць аргументаў на карысць удзелу БССР у стварэнні Савецкага Саюза.

Демоверсия